

פרופסור רבקה (ריבה) אדמס שטקלר

9.3.1921-14.12.2017

פרופ' אדמס נולדה בניו-ג'רסי בשנת 1921 להוריה, מהגרים מרוסיה. בגיל צעיר (5) נפטר אביה וחייהן של אמה ושלה הפכו לקשים, בעיקר בתקופת ה - Depression בארה"ב. ריבה אהבה ללמוד ורצתה ללמוד ספרות, אך בגלל המצב הכלכלי בבית נדרשה לה מילגת לימודים, שניתנה בזמנו ללימודי סיעוד. ב-1942 היא סיימה את לימודיה בבי"ס לאחיות מוסמכות בבי"ח בית ישראל בניו-יורק. בשנים שלאחר מכן היא התמחתה בבריאות

הציבור, וכן השלימה לימודי תואר ראשון בסיעוד במיכללת סן-פנסיסצקו (1952). עם סיום לימודיה עבדה כאחות בריאות הציבור ב Marin County בקליפורניה ואהבה מאד את עבודתה. כשנשאלה "מה אהבת בעבודתך?

ענתה: הימים היו עדיין קשים, אך כאחות אפשר היה לעשות הבדל ממשי בחיי המטופלים". לדוגמא: חולי השחפת שבטיפולה קיבלו ממנה עיצה להחביא את הטלויזיות שלהם לפני בואה של העובדת הסוציאלית כדי שלא יאבדו את זכאותם לטיפול תרופתי חינם בשחפת וכן תמיכה עבור הילדים.

בשנת 1954 ריבה החליטה לבקר בישראל. היא הייתה ציונית, אך עדיין בשלב זה לא הייתה בטוחה ברצון שלה לעלות ארצה. במהלך השייט על האונייה מנאפולי לישראל היא פגשה את פריץ, רווק מישראל ששב מביקורו הראשון לאחר המלחמה בוונה, עיר מולדתו. ריבה ידעה "שזה האיש". שנה מאוחר יותר היא שבה ארצה והפעם כעולה חדשה ונישאה לפריץ. הם

התגוררו בחיפה וריבה החלה עבודתה כ"אחות ירוקה" בכפרים ערביים בגליל ובישובי עולים מצפון אפריקה. בעבודתה נכללו מתן חיסונים, "תחרויות" על בריאות הילדים, זיהוי ילדים עם מוגבלויות, תמיכה ויעוץ לאמהות, בדיקה תקינות מזון וזיהוי נשאי טאייפואיד. לימים מונתה למפקחת בריאות הציבור בגליל התחתון והיו לה יחסים מעולים עם כולם: יהודים, ערבים, אחיות ורופאים. בהרי ירושלים עבדה עם יהודים מקוצ'ין והיא התוודעה לכוחה המיתי של ה"עין הרעה" שרק חיזקה אצלה את חשיבות השפעת הרקע התרבותי והאמונות בעבודת האחות.

בשנת 1960 פרופ' אדמס החלה את לימודי המוסמך שלה בתוכנית הבינלאומית בבריאות הציבור באוניברסיטה העברית והייתה מחלוצות בעלות תואר מוסמך בסיעוד בישראל. כשנפתח החוג לסיעוד ב-1968 היא הוזמנה להצטרף לסגל המייסד והייתה שותפה בבניית תוכנית הלימודים וההוראה. ב-1973 היא התקבלה ללימודי תואר שלישי באוניברסיטת Teachers College בניו-יורק. פריץ בעלה הדפיס את כל העבודות והדזרטציה והיה גאה מאד "באשתו החכמה". נושא הדוקטוראט שלה היה "Development of Public Health Nursing Practice as Related to the Health Needs of the Jewish Population in Palestine, 1913-1948".

נושא ההיסטוריה של הסיעוד הפך עבורה להיות מוקד לאהבה, סקרנות והתמחות.

פרופ' אדמס הכניסה את תחום ההיסטוריה של הסיעוד לחוג לסיעוד והיא הנחתה מספר סטודנטים בעבודות התיזה שלהן בנושאים היסטוריים. היא ערכה את "ציוני דרך בסיעוד" (1995) הספר שריכז בתוכו את ראשית המחקרים ההיסטוריים שנערכו בחוג לסיעוד, חלקם - בהנחייתה. היא כיהנה כראש החוג לסיעוד בין השנים 1976-1981. פרופ' אדמס היא כלת היכל התהילה של החברה הישראלית להיסטוריה של הסיעוד. תעודת הווקרה הוענקה לה בשנת 2013 על תרומתה החשובה כחוקרת חלוצה בתחום ההיסטוריה של הסיעוד ועל קידום ההוראה, ההכשרה של אחיות חוקרות ופרסום מחקרים היסטוריים בסיעוד.

תלמידיה וידידיה הרבים יזכרו אותה תמיד בזכות הוראתה הראשונית והחלוצה בתחום בריאות המשפחה ובריאות הציבור וכן ההיסטוריה של הסיעוד. היא תזכר גם בזכות היושרה והצניעות הרבה שאפיינו אותה, הראייה המפוקחת, ההגינות וחוש ההומור "היבש" הנהדר שלה.

כתבו פרופ' מרים הירשפלד ופרופ' תמי קרוליק

